

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-VI.431.2.19.2019.JS

Warszawa, 16 kwietnia 2019 r.

**Pani
Beata Kąkol
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Paprotni**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych MUW na rok 2019 pracownicy Oddziału do spraw Nadzoru Świadczeń w Wydziale Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, pani Joanna Stepczuk – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącego zespołu kontrolnego i pani Wiesława Cybulska – starszy inspektor wojewódzki, w dniach: 5-8 marca 2019 r. przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Paprotni.

Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu organizacji i realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r., poz. 2134, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych.

Kontrolą objęto okres od 1 sierpnia 2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 5 marca 2019 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie** ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paprotni podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania oraz **pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień**, ocenił działania podjęte w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych.

1. Organizacja realizacji zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Beata Kąkol, zatrudniona na tym stanowisku od 16 lipca 2015 r. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Ustawowe zadania realizuje Pani na podstawie upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach świadczenia wychowawczego, udzielonego Zarządzeniem Wójta Gminy Nr 6/16 z dnia 18 lutego 2016. roku. Do realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Wójt Gminy Paprotnia Zarządzeniem Nr 5/16 z dnia 18 lutego 2016 roku wyznaczył Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Paprotni, spełniając tym samym obowiązek wynikający z art. 53 ustawy. Pracownik merytoryczny realizujący kontrolowane zagadnienia – Pani Monika Nasiłowska – referent do spraw świadczeń wychowawczych zatrudniona od 2 maja 2016 roku w wymiarze 1/3 etatu posiada upoważnienie Nr 4/2016 z dnia 30 grudnia 2016 roku Wójta Gminy Paprotnia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych. Pracownik zatrudniony na tym stanowisku posiada aktualny zakres czynności, w którym określono realizację kontrolowanych zadań. Pani Monika Nasiłowska w Ośrodku zatrudniona jest także na 1/3 etatu jako główny księgowy i zajmuje się obsługą finansowo-księgową. Należy zaznaczyć, że upoważnienia dla osób realizujących zadania objęte kontrolą zostały wydane na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Paprotni określona została w regulaminie organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem Nr 1/2005 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paprotni z dnia 10 maja 2005 r. (zmiany wprowadzono Zarządzeniem Nr 1/2016 z dnia 18 lutego 2016 r.) oraz Zarządzeniem Nr 1/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paprotni z dnia 2 stycznia 2018 roku. W regulaminie w § 6 pkt 1c wyodrębniono stanowisko ds. świadczeń rodzinnych, spraw alimentacyjnych i świadczeń wychowawczych, natomiast zadania na tym stanowisku określono w § 11 regulaminu.

2. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia wychowawczego i jego wypłacania

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paprotni wpłynęły 437 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. Ośrodek wydał łącznie 448 decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych, w tym 380 decyzje przyznające prawo do świadczeń, 30 decyzji, w których jednocześnie orzeczono o odmowie i przyznaniu świadczenia oraz 20 decyzji, w których odmówiono prawa do świadczenia wychowawczego. Na dzień kontroli świadczenie wychowawcze pobierało 190 rodzin.

W bieżącym okresie świadczeniowym do jednostki kontrolowanej wpłynęło 6 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w którym w związku z art. 11 ustawy należało wystąpić z zapytaniem, czy w tych sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Sprawdzone 5 wniosków pod kątem ich kompletności i prawidłowości wypełnienia z uwzględnieniem części II.2 wniosku odnoszącej się do przebywania lub nie przebywania członka rodziny poza granicami kraju. W dwóch sprawach osoby ubiegały się

o świadczenie na pierwsze i następne dziecko w rodzinie, natomiast 3 wnioski dotyczyły ustalenia prawa na drugie dziecko, bez konieczności weryfikacji sytuacji dochodowej rodziny. Skontrolowane wnioski oznaczone były pieczęcią z datą wpływu i podpisem osoby przyjmującej wnioski oraz numerem z dziennika korespondencji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paprotni. Uzpełnione były również wszystkie wymagane części wniosku, a w szczególności część II wniosku, która zawierała szczegółowe informacje dotyczące osoby przebywającej za granicą. Jednakże w jednym wniosku z dnia 09.01.2019 r. nr 1/1 (nr z dziennika korespondencyjnego) brak było podpisu, daty i nazwy miejscowości pod oświadczeniem wnioskodawcy o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Do wniosków dotyczących ubiegania się o świadczenie na pierwsze dziecko, dołączone były dokumenty potwierdzające wielkość gospodarstwa rolnego, oraz weryfikacje z systemu Emp@tia tj. MS, ZUS. Natomiast Ośrodek w żadnej sprawie nie zweryfikował danych wnioskodawcy w systemie Pesel oraz CBB.

Organ przekazywał wnioski do Wojewody Mazowieckiego na podstawie art. 16 ust. 1 lub 16 ust. 2 ustawy, z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.). W przypadku jednego wniosku złożonego 6.08.2018 r. Ośrodek wydał decyzję nr GOPS.4358.435.77.2018 z dnia 4.09.2018 r. przyznającą świadczenia wychowawcze na 2 dzieci. Wnioskodawczyni po otrzymaniu decyzji w dniu 5.09.2018 r. przyniosła pismo, w którym oświadczyła, że jej mąż wyjechał za granicę. Organ dnia 10.09.2018 r. przesłał wniosek wraz z kompletem dokumentów do Wojewody Mazowieckiego. Jednocześnie wszyscy wnioskodawcy otrzymali do wiadomości pismo o przekazaniu ich wniosków do Wojewody Mazowieckiego.

Kontroli poddano losowo wybrane akta 29¹ spraw z okresu podlegającego kontroli, zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym 15 spraw z uwzględnieniem kryterium dochodowego. Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania lub odmowy przyznania prawa do świadczenia wychowawczego, terminowości wydania decyzji i wypłaty świadczenia oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie przyznania świadczenia wychowawczego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawach o świadczenie wychowawcze zostało wszczęte przez organ na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego zakresu

---

¹ GOPS.4358.17.109.2018 z 20.09.2018 r., GOPS.4358.233.175.2018 z 16.10.2018 r. GOPS.4358.206.135.2018 z 04.10.2018 r., GOPS.4358.14.181.2018 z 06.09.2018 r., GOPS.4358.245.162.2017 z 28.09.2017 r., GOPS.4358.27.162.2018 z 09.10.2018 r., GOPS.4358.234.12.2018 z 26.04.2018 r., GOPS.4358.435.214.2018 z 23.11.2018 r., GOPS.4358.12.13.2018 z 26.04.2018 r. GOPS.4358.254.199.2018 z 23.10.2018 r., GOPS.4358.349.174.2018 z 16.10.2018 r., GOPS.4358.349.204.2017 z 04.10.2017 r., GOPS.4358.82.188.2017 z 03.10.2017 r., GOPS.4358.82.119.2018 z 01.10.2018 r., GOPS.4358.17.53.2017 z 07.09.2017 r., GOPS.4358.223.114.2018 z 01.10.2018 r. GOPS.4358.206.138.2017 z 26.09.2017 r., GOPS.4358.435.77.2018 z 04.09.2018 r., GOPS.4358.233.248.2017 z 20.12.2017 r., GOPS.4358.359.37.2017 z 16.08.2017 r., GOPS.4358.358.60.2018 z 23.08.2018 r., GOPS.4358.370.37.2018 z 20.08.2018 r., GOPS.4358.370.160.2017 z 28.09.2017 r. GOPS.4358.134.95.2018 z 11.09.2018 r., GOPS.4358.134.91.2017 z 18.09.2017 r., GOPS.4358.136.31.2018 z 20.08.2018 r., GOPS.4358.136.38.2017 z 16.08.2017 r., GOPS.4358.304.32.2018 z 11.08.2017 r., GOPS.4358.304.21.2018 z 26.07.2018 r.

informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. poz. 1465).

Wszystkie wnioski opatrzone zostały pieczęcią z datą wpływu, numerem z dziennika korespondencji oraz podpisem osoby przyjmującej wnioski. Analiza wniosków wykazała, że 21 z 29 sprawdzonych wniosków wypełnionych było prawidłowo. Natomiast 6² wniosków posiadało braki w wypełnieniu przez wnioskodawców części I B pkt 7.2 przy pozycji I dotyczącej osiągniętych dochodów niepodlegających opodatkowaniu od osób fizycznych, w 2³ wnioskach brak było podpisu osoby przy oświadczeniu dotyczącym formy wypłaty. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy, w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W sprawach tych nie wezwano stron do uzupełnienia braków we wniosku.

Do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko wnioskujący dołączyli wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do podjęcia decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Niezależnie od dokumentów dołączonych przez wnioskodawców jednostka kontrolowana samodzielnie pozyskiwała informacje o dochodach, wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne i należnych podatkach wnioskodawców i członków ich rodzin za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Emp@tia zgodnie z wymogami art. 17 ust. 1 ustawy. Ustalono jednak, że Ośrodek nie weryfikował danych rodziny w bazie PESEL i CBB. We wszystkich skontrolowanych przypadkach świadczenie wychowawcze przyznano matce lub ojcu spełniającym warunki określone w art. 1 ustawy, w związku z art. 4 ust. 2 i 3 ustawy.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 3 ustawy, tj. 800 zł. Świadczenia przyznawano w prawidłowej wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko, bądź w wysokości niższej przysługującej za niepełny miesiąc, stosownie do art. 5 ust. 1 i 2 cyt. ustawy.

W 16 skontrolowanych sprawach, w których wnioskodawcy ubiegali się o przyznanie świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, dochód rodziny stanowiący podstawę do przyznania lub odmowy przyznania prawa do świadczenia wychowawczego został prawidłowo ustalony. W dwóch sprawach zakończonych decyzją⁴ ostateczną odmówiono przyznania prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze i jedyne dziecko w rodzinie z uwagi na przekroczenie progu dochodowego, o którym mowa w art. 5 ust. 4 ustawy, tj. 800 zł. Strony nie wniosły odwołań od tej decyzji.

---

² wniosków z dnia zarejestrowanych w dzienniku korespondencji pod nr: 24.04.2018 r. nr 10, 09.08.2018 r. nr 162/57, 16.08.2017 r nr 79, 16.08.2018 r nr 236/98, 01.08.2018 nr 483/9, 13.08.2018 r nr 218/86.

³ Wniosków z dnia zarejestrowanych w dzienniku korespondencji pod nr: 30.08.2017 r nr196, 30.08.2018 r nr 353/156.

⁴ GOPS.4358.17.109.2018 z 20.09.2018 r., GOPS.4358.233.175.2018 z 16.10.2018 r.

W 7⁵ z 29 skontrolowanych spraw, przyznano świadczenie na krótszy okres z uwagi na urodzenie się dziecka bądź ukończenie przez dziecko 18 roku życia. Organ prawidłowo ustalał kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnożono przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługiwało, zgodnie z wymogami art. 5 ust. 2 ustawy. W 3 przypadkach świadczenie za niepełny miesiąc przyznano w związku z urodzeniem się dziecka, w 4 przypadkach - w związku z ukończeniem przez dziecko 18. roku życia.

W żadnej ze spraw poddanych kontroli nie odnotowano przypadku umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej oraz dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego. Ponadto poddane kontroli akta nie dotyczyły opieki naprzemiennej obydwojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub w rozłączeniu.

Decyzje administracyjne sprawdzono pod kątem zgodności z wymaganiami określonymi w art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.). Decyzje zawierały oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie określające termin i sposób wniesienia odwołania od decyzji, konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczenia oraz o zwrocie świadczeń nienależnie pobranych. W pouczeniu była również informacja o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a kpa. Ustalono, że wszystkie decyzje w sprawie świadczenia wychowawczego zawierały podwójne oznaczenie organu tj. wskazano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Paprotni oraz Wójta Gminy Paprotnia. Zgodnie z art. 2 pkt 11 organem właściwym jest wójta, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze lub otrzymującej świadczenie wychowawcze.

Należy zauważyć, że w uzasadnieniu decyzji odmownych GOPS.4358.17.109.2018 z 20.09.2018 r. oraz GOPS.4358.233.175.2018 z 16.10.2018 r. przytoczono art. 27 ust. 3 ustawy, który wskazuje, że decyzje przyznające świadczenie wychowawcze są natychmiast wykonalne. Powyższy artykuł nie ma zastosowania we wskazanych sprawach.

Badane decyzje opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Ponadto zawierały one informację o terminie wypłaty świadczeń oraz wskazywały w jaki sposób wypłata zostanie zrealizowana.

W 28 sprawach fakt odbioru decyzji został potwierdzony podpisem strony wraz z datą na kopii decyzji znajdującej się w aktach sprawy stosownie do art. 46 § 1 kpa, w 1 przypadku zgodnie z art. 39 kpa.

Analiza wypłat świadczeń wychowawczych za okres objęty kontrolą wykazała, że świadczenia we wszystkich przypadkach wypłacano w terminie zgodnym z przepisami ustawy. W 24 sprawach wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres świadczeniowy zostały złożone wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, a ustalenie prawa do

---

⁵ GOPS.4358.206.135.2018 z 04.10.2018 r., GOPS.4358.14.181.2018 z 06.09.2018 r., GOPS.4358.245.162.2017 z 28.09.2017 r., GOPS.4358.27.162.2018 z 09.10.2018 r., GOPS.4358.234.12.2018 z 26.04.2018 r., GOPS.4358.435.214.2018 z 23.11.2018 r., GOPS.4358.12.13.2018 z 26.04.2018 r.

świadczenia wychowawczego oraz wypłata tych świadczeń oraz wypłata świadczeń za miesiąc październik danego roku nastąpiła do dnia 31 października tego roku – stosownie do art. 21 ust. 4 ustawy. Natomiast w 2 sprawach ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata nastąpiła zgodnie z art. 21 ust. 5a ustawy, w jednej sprawie zgodnie z art. 5c ustawy.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paprotni oraz pracownicy merytoryczni realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią kierownik do podjęcia następujących działań:

1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, wzywać pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku zgodnie z art. 19 ust 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
2. Każdorazowo weryfikować dane rodziny w rejestrach publicznych, w tym w rejestrze PESEL i CBB, stosownie do przepisu art. 17 ust 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
3. W decyzjach administracyjnych wskazywać właściwy organ administracji publicznej wydający decyzje tj. Wójta Gminy Paprotnia, stosownie do art. 2 pkt 11 ww. ustawy.
4. W uzasadnieniu decyzji odmownych nie przytaczać art. 27 ust 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, który nie ma zastosowania w sytuacji odmowy przyznania świadczenia wychowawczego.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Pan Leszek Trębicki
Wójt Gminy Paprotnia